

kw 504

TAN

KLINIKAI IMMUNOLÓGIA

III. MÓDSZEREK

A kötetet szerkesztette:

FÜST GYÖRGY

MERÉTEY KATALIN

RAJNAVÖLGYI ÉVA

Technikai szerkesztő:

VAJDA JÁNOS

A kötet szerzői:

BALÁZS CSABA
BENCZÚR MIKLÓS
BODOLAY EDIT
BRÓZIK MÁRTA
CSIPŐ ISTVÁN
CZIRJÁK LÁSZLÓ
DANKÓ KATALIN
DEMETER JUDIT
DIETMAR FUCHS
DOBOZY ATTILA
ERDEI ANNA
FALUS ANDRÁS
FÜST GYÖRGY
GERGELY PÉTER
GUSEO ANDRÁS
GYIMESI EDIT
GYÓDI ÉVA
HÁRSFALVI JOLÁN
HELMUT WACHTER
HORVÁTH ANDREA
HUSZ SÁNDOR
KÁVAI MÁRIA
KELÉNYI GÁBOR
KISS ATTILA
KISS EMESE
KOTLÁN BEATRIX
LAJOS JUDIT

LÁSZLÓ GLÓRIA
LENGYEL IMRE
MARÓDI LÁSZLÓ
MEDGYESI GYÖRGY
MERÉTEY KATALIN
MONOSTORI ÉVA
NAGY LAJOS
NÉKÁM KRISTÓF
ORAVECZ TAMÁS
OTTÓ SZABOLCS
PÁR ALAJOS
PÁLÓCZI KATALIN
PETRÁNYI GYÖZŐ
PÓCSIK ÉVA
PUSKÁS ÉVA
RAJNAVÖLGYI ÉVA
SCHLAMMADINGER JÓZSEF
SIPKA SÁNDOR
SURÁNYI PÉTER
SZABÓ GÁBOR
SZEGEDI GYULA
SZÚCS GABRIELLA
TAKÁCS KATALIN
TEMESVÁRI ERZSÉBET
UHER FERENC
WALCZ ERZSÉBET
ZEHER MARGIT

1996 SEP 2 71

TEMPUS ITC BUDAPEST, 1993

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
A. rész: Az immunológiai módszerek elve	5
A/1. fejezet: Általános preparatív és előkészítő módszerek	6
Tartalom.....	6
Immunizálás, szérum minták kezelése	7
Ellenanyag tisztítási eljárások, biokémiai módszerek, immunoszorbens módszerek	9
A/2. fejezet: Az antigén-ellenanyag kapcsolódáson alapuló módszerek.....	14
Tartalom.....	14
A/2/a. fejezet: Jelzett reagenseket alkalmazó kvantitatív immunológiai vizsgálatok	15
A/2/b. fejezet: Az immunofluoreszcenciás módszer.....	31
A/2/c. fejezet: Biológiai folyadékok vizsgálata immunokémiai módszerekkel: immunprecipitációs, gélelektroforézises eljárások	42
A/2/d. fejezet: Agglutináció.....	50
A/2/e. fejezet: A komplement és az antigén-antitest komplexek kölsönhatásán alapuló reakciók	53
A/3. fejezet: Az antigén-antitest reakciók felhasználása az ellenanyagok vizsgálatában	56
Tartalom.....	56
A/3/a. fejezet: Immunglobulinok vizsgálata	57
A/3/b. fejezet: Bakteriális és vírusspecifikus ellenanyagok kimutatása.....	67
A/3/c. fejezet: Autoantitestek kimutatása.....	71
A/4. fejezet: Komplement vizsgálati módszerek.....	78
Tartalom.....	78
A/5. fejezet: Az immunkomplexek mérésére alkalmazott eljárások	87
Tartalom.....	87
A keringő immunkomplexek mérési módszerei	88
A legfontosabb keringő immunkomplex mérési módszerek.....	89
Néhány általános törvényszerűség a keringő immunkomplexek mérésével kapcsolatban	91

A keringő immunkomplexek mérésének klinikai értéke	92
A szövetekben jelenlévő immunkomplexek kimutatása	92
A/6. fejezet: Molekuláris biológiai és immunogenetikai módszerek.....	93
Tartalom.....	93
A/6/a. fejezet: Molekuláris biológiai módszerek	94
A/6/b. fejezet: HLA vizsgálatok	110
A/6/c. fejezet: Komplement fehérje allotípusok vizsgálata	113
A/7. fejezet: Állati és emberi limfociták izolálása, frakcionálása.....	115
Tartalom.....	115
Limfociták izolálása	116
Testfolyadékok és szövetek sejtjeinek szeparálása.....	116
Populációk és alpopulációk előállítása.....	117
Kenet ill. ülepítéses tárgylemez-preparátum készítése	119
A/8. fejezet: Sejtvonalak, klónok, transzformált sejtek, hibridek	120
Tartalom.....	120
Steril sejtenyésztési feltételek	121
Sejtfagyasztás és tárolás.....	123
Monoklonális ellenanyagok előállítása	123
Monoklonális ellenanyagok sajátosságai, jellemzése	129
A/9. fejezet: Sejtfelszíni és intracelluláris struktúrák, receptorok vizsgálata	132
Tartalom.....	132
A/9/a. fejezet: Sejtfelszíni markerek, receptorok vizsgálata.....	133
A/9/b. fejezet: Jelátviteli mechanizmusok vizsgálata.....	142
A/9/c. fejezet: Immunhisztokémia	149
A/10. fejezet: Limfociták funkcionális vizsgálata.....	160
Tartalom.....	160
A/10/a. fejezet: Poliklonális T és B sejt aktiváció	161
A/10/b. fejezet: Az antigén prezentáció vizsgálata	164
A/10/c. fejezet: MLC.....	169
A/10/d. fejezet: Antigén specifikus B sejt aktiváció - ellenanyag termelő sejtek ...	173
A/10/e. fejezet: Killersejtek citotoxikus képességének in vitro vizsgálata	176
A/10/f. fejezet: Citotoxikus T limfocita előalakok gyakoriságának meghatározása hígítási teszttel	182
A/10/g. fejezet: Neopterin - a celluláris immunaktiváció markere	186
A/11. fejezet: Fagocita sejtek funkcionális vizsgálata.....	190

Tartalom.....	190
Migráció.....	191
Kemotaxis.....	192
Bőrablak teszt.....	195
Adherencia.....	196
Bekebelezés.....	197
Killing.....	204
Specifikus enzimek.....	208
Mediátorok (a citokinek kivételével).....	210
A/12. fejezet: Az immunrendszer in-vivo vizsgálata.....	214
Tartalom.....	214
A/12/a. fejezet: Késői típusú bőrpróbák.....	215
A/12/b. fejezet: A sejtes immunválaszkészség in vivo vizsgálata.....	224
B. rész: Immunológiai módszerek alkalmazása a klinikumban, vizsgálati stratégiák.....	227
Tartalom.....	227
B/1. fejezet: Primer immundefektusok, AIDS.....	228
Tartalom.....	228
B/1/a. fejezet: Immunológiai módszerek alkalmazása primer immundefektusok diagnosztizálására.....	229
B/1/b. fejezet: A HIV-fertőzésben végzett immunológiai vizsgálatok felhasználási lehetőségei.....	232
B/2. fejezet: Fertőzés, gyulladás.....	236
Tartalom.....	236
A gyulladásos reakció hálózata és az akut fázis reakció.....	237
A fertőzésekre adott immunválasz mérése.....	240
B/3. fejezet: Allergiás betegségek.....	246
Tartalom.....	246
Bevezetés.....	247
Diagnosztika.....	247
Anamnézis.....	247
In vivo diagnosztikus eljárások.....	248
In vitro diagnosztikus eljárások IgE típusú hiperszenzitivitás kimutatására.....	253
B/4. fejezet: Autoimmun betegségek laboratóriumi vonatkozásai.....	261
Tartalom.....	261
Autoimmun betegségek laboratóriumi vonatkozásai.....	263
	401

Autoantitestek egészséges egyénekből	266
Kóros körülmények között észlelhető, de autoimmun betegséggel nem társuló autoantitestek.....	267
Immunhaematológiai kórképek laboratóriumi (immunológiai) sajátosságai.....	284
Nem differenciált collagenosis (NDC)	288
Systema lupus erythematosus	288
Kevert kötőszöveti betegség immunológiai sajátosságai	292
Polymyositis/dermatomyositis immunológiai jellemzői.....	293
A rheumatoid arthritis immunszerológiai diagnosztikája.....	298
A vasculitis és az immunológiai elváltozások	300
B/5. fejezet: Tumorimmunológia	301
Tartalom.....	301
Bevezetés	302
A lymphoid rendszer daganatainak diagnosztikája	303
A myeloproliferatív betegségek diagnosztikája	307
B/6. fejezet: Transzplantáció	309
Tartalom.....	309
Donor/recipiens egyeztetés laboratóriumi vizsgálata	310
Kilöködési reakció laboratóriumi jelei	314
A kilöködés általános laboratóriumi vizsgálatai	315
A kilöködés differenciál diagnosztikai kérdései.....	318
B/7. fejezet: Határeseti immunpatológiai kórképek differenciál diagnosztikája.....	321
Tartalom.....	321
Bevezetés	322
Ismeretlen eredetű lázat okozó infekciók és elkülönítésük fontosabb laboratóriumi lehetőségei.....	323
B/8. fejezet: Immunológiai modulátorok, gyógyszerkezelések monitorozása	325
Tartalom.....	325
Bevezetés	326
Immunmoduláns anyagok preklinikai tesztelésének sémája	327
Immunmoduláns készítmények humán kipróbálásához javasolt immunológiai tesztek	328
Az in vitro koncentráció kérdése	331
Oldékonyság	331
C. rész: Az immunológiai diagnosztika szervezése és minőségbiztosítása	333

Tartalom.....	333
Bevezetés	334
A vizsgálatok minőségének biztosítása	335
Műszeres analitika minőségbiztosítása.....	341
Személyi feltételek.....	342
Nemzetközi szervek és fogalmak rövidítései.....	344
D. rész: Függelék.....	347
1. Enzimimmunoassay metodikák.....	347
2. Fehérjék izotópos jelzésére használt metodikák.....	349
3. Recept az IF módszer kivitelezéséhez	350
4. Elektroforézises technikák	352
5. Az autoantitestek kimutatására használt főbb laboratóriumi módszerek leírása	355
6. HLA vizsgálatok.....	366
7. Sejtfelszíni struktúrák kimutatása immunfluoreszcenciával.....	367
8. Antigén-prezentációs vizsgálatok.....	368
9. PFC Vizsgálatok.....	370
10. Fagocita sejtek szeparálása.....	372
INDEX.....	379